

Förordning om fiskemöjligheter för 2023 i Nordostatlanten och för 2023-2024 för vissa djuphavsarter.

Näringsdepartementet

2022-11-30

Dokumentbeteckning

COM(2022) 559

Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om fastställande för 2023 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd, i unionens vatten, och för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten, samt om fastställande för 2023 och 2024 av sådana fiskemöjligheter avseende vissa djuphavsbestånd

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 1 november 2022 ett förslag till reglering av fiskemöjligheter för 2023 för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfartyg i vissa vatten utanför unionen samt för vissa djuphavsarter för 2023–2024. Förslaget följer de principer som fastställts i grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken (EU) nr 1380/2013 samt kommissionens årliga policymeddelande KOM (2022) 253 från 1 juni 2022 vad gäller fastställande av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter samt associerade åtgärder för 2022.

Förslaget till förordning täcker dels de bestånd i EU:s vatten i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt för vilka unionen autonomt fattar beslut om nyttjandegrad, dels fiskemöjligheter utanför EU som förhandlas fram i samråd med tredjeländer eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Liksom tidigare år saknas än så länge angivna fångstnivåer för de bestånd som delas med tredje länder för vilka konsultationer pågår under hösten. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen utgör dessa en majoritet av de fiskemöjligheter som ingår i förordningen. Förordningen har sedan 2019 även innehållit en tre månaders stängningsperiod för ålfiske i kustvatten i Nordostatlanten och i Östersjön. För 2023 föreslår kommissionen att perioden ska utvidgas till sex månader.

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen ska sträva efter dessa mål i konsultationer med tredje länder. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten.

Mot denna bakgrund stödjer regeringen preliminärt den övergripande inriktningen i kommissionens förslag men anser att kvoter ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Vad gäller ål förordrar regeringen dock en fortsättning på nuvarande tre månaders fredningsperiod snarare än en utvidgning till sex månader. Regeringen delar bilden att fler insatser krävs för att värna ålen och ålbeståndet men förordrar att EU:s ålförordning ses över som helhet för att även inkludera ålfiske i inlandsvatten och annan påverkan på ålbeståndet för att sammantaget värna ålbeståndet. Regeringen anser att en sådan översyn ska ge fortsatt möjlighet till ett varsamt och hållbart ålfiske.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Begränsningar av fångst och fiskeansträngning fastställs årligen genom olika förordningar för Östersjön, för Svarta havet och Medelhavet, för djuphavsarter (vartannat år) och för Nordostatlanten och vissa vatten utanför unionen. Vid Jordbruks- och fiskerådet i december beslutas som regel TAC och kvoter för nästkommande år för bestånden i Nordostatlanten och i vissa vatten utanför unionen. I förordningen ingår även fiskemöjligheter för djuphavsarter för 2023 och 2024. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen delas en majoritet av fiskemöjligheterna i förordningen med länder som inte är medlemmar i EU. Beslutet föregås därför av ett omfattande förhandlingsarbete med olika tredjeländer, bland annat Storbritannien, Norge, Färöarna, Island, Grönland och Ryssland. Dessa förhandlingar omfattar bland annat kvoter för gemensamt förvaltade bestånd som torsk, sej, kolja, vitling, kummel, rödspätta, sill, makrill och blåvitling. Unionen har också fiskemöjligheter genom hållbara fiskepartnerskapsavtal och olika regionala organisationer. Resultaten från dessa förhandlingar förs succesivt in i kommissionens förslag till förordning som beslutas om i december.

Kommissionen definierade i sitt årliga meddelande om fiskemöjligheter för nästkommande år, de grundläggande principer som kommissionen avser utgå ifrån när de presenterar förslag om fastställande av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter för 2023 samt förhandlar om dessa med tredje länder.

Förslaget till rådets förordning om fastställande för 2023 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg samt för 2023 och 2024 för vissa djuphavsarter presenterades den 1 november 2022.

1.2 Förslagets innehåll

Sedan Storbritanniens utträde ur unionen förvaltas en majoritet av bestånden i Nordostatlanten gemensamt med tredje länder. Runt 100 fiskbestånd förvaltas mellan EU och Storbritannien och ytterligare tio bestånd mellan EU-Norge och övriga kuststater i Nordostatlanten. Dessutom erhåller EU en rad fiskemöjligheter genom s.k. hållbara partnerskapsavtal med tredje länder samt genom regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Fiskemöjligheterna för dessa bestånd är i sin tur uppdelade i ännu fler fångstbegränsningar (TAC) för olika områden och andelar mellan medlemsländerna dvs. kvoter. Endast 25 fiskemöjligheter i förordningen förvaltas av EU (fyra i Skagerrak/Kattegatt och 21 i Atlanten). I förslaget framgår än så länge endast fyra förslag till fiskemöjligheter av vilka Sverige har andelar, rödspätta och torsk i Kattegatt samt havskräfta och äkta tunga i Kattegatt och Skagerrak.

För de EU-interna fiskemöjligheterna bygger förslaget på kommissionens årliga policymeddelande KOM (2022) 253 från 1 juni 2023, vilket bland annat innebär att kommissionen grundar sitt förslag på vetenskapliga fångstråd om fiskeridödlighetsnivåer enligt maximal hållbar avkastning (MSY). De fiskemöjligheter som omfattas av flerårsplaner föreslås följa intervall för MSY som fastställts i planerna. För bestånd där MSY-råd inte finns att tillgå grundar sig förslagen på försiktighetsansatsen. Med hänsyn till landningsskyldigheten har kommissionen även föreslagit avdrag från kvoterna för de kvantiteter som utgör undantag från landningsskyldigheten. För vissa fiskemöjligheter där Internationella havsforskningsrådet (ICES) rekommenderar att inget fiske bör ske föreslås låga nivåer för att täcka oundvikliga bifångster i kombination med tekniska bevarandeåtgärder för att undvika dessa fångster. För vissa associerade arter som förekommer i samma fångst föreslås kvoter i det lägre MSY-intervallet. Syftet med detta är att undvika att stänga ner fisket i förtid för associerade arter eftersom landningsskyldigheten innebär att samtliga fångster måste föras i land och avräknas från kvoterna. För vissa känsliga arter som vissa hajar och rockor föreslås liksom tidigare fångstförbud och att oavsiktliga fångster ska återutsättas. För ål har förordningen sedan ett antal år tillbaka innehållit en tre månaders stängningsperiod som omfattat ålfisket längs kusten samt i mynnningar till vattendrag. För 2023 föreslår kommissionen att perioden ska utvidgas till sex månader som ska infalla när ålens vandring är som störst.

För de fiskemöjligheter som delas med tredje länder och för vilka förhandlingar pågår, ska kommissionen, enligt meddelandet och enligt den gemensamma fiskeripolitiken, sträva efter överenskommelser i linje med de principer som EU tillämpar för de interna bestånden. Föreslagna TAC-nivåer saknas därför i förslaget för de fiskemöjligheter som förhandlas med tredjeländer. Dessa står än så länge angivna som *pro memoria* (det vill säga uppgift saknas). Förslaget kommer således att kompletteras när överenskommelser har nåtts med Storbritannien, Norge och övriga kuststater i Nordostatlanten samt inom regionala fiskeriförvaltningsorganisationer för fångstbegränsningar på internationellt vatten.

För fiskemöjligheter som EU erhåller genom hållbara fiskepartnerskapsavtal samt inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisation följer förslaget de överenskommelser som ingåtts under året.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik är ett fullständigt harmoniserat politikområde.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har inga budgetära konsekvenser för statsbudgeten. Förslaget bedöms inte heller få några nya ekonomiska följder på Europeiska unionens budget.

Kommissionen har inte presenterat någon uttrycklig jämförbarhetsanalys av förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Regeringen anser således att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett kostnadseffektivt sätt, förenligt med målen om att uppnå nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett hållbart livsmedelssystem samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas. Regeringens målsättning är därför också att åtgärderna ska vara i linje med Livsmedelsstrategin, miljökvalitetsmålen och Agenda 2030.

När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar

avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att de fleråriga planerna ska tillämpas. Regeringen anser generellt att en stor obalans mellan fiskemöjligheter som naturligt förekommer i samma fångst bör undvikas samt att associerade åtgärder som tekniska regleringar är viktiga i syfte att undvika oönskade bifångster.

Regeringen anser att kommissionen också bör verka för den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer i förhandlingar om fiskemöjligheter som delas med tredjeländer.

Mot denna bakgrund stödjer regeringen preliminärt den övergripande inriktningen i kommissionens förslag men anser att kvoter ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Vad gäller ål förordar regeringen dock en fortsättning på nuvarande tre månaders fredningsperiod snarare än en utvidgning till sex månader. Regeringen delar bilden att fler insatser krävs för att värna ålen och ålbeståndet men förordar att EU:s ålförordning ses över som helhet för att även inkludera ålfiske i inlandsvattnen och annan påverkan på ålbeståndet för att sammantaget värna ålbeståndet. Regeringen anser att en sådan översyn ska ge fortsatt möjlighet till ett varsamt och hållbart ålfiske.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har lämnat preliminära synpunkter på kommissionens förslag i rådets förberedande organ. En majoritet av medlemsstaterna har bland annat givit uttryck för behovet av att inom de ramar som ställs i den gemensamma fiskeripolitiken undvika alltför stora svängningar i TAC mellan åren. En majoritet av MS har också understrukt vikten av att undvika att fisket stoppas i förtid på grund av att vissa arter som förekommer i ett blandfiske blir för begränsande samt vikten av att mildra negativa socio-ekonomiska konsekvenser.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionerna har inte yttrat sig.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Regeringen beredde dock yrkesfiskets organisationer, Fiskbranschens riksförbund, Sportfiskarna, Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden (WWF), Baltic Waters 2030, Coalition Clean Baltic (CCB) och Fiskesekretariatet (FISHSEC) möjlighet att vid samrådsmöten under september 2022 yttra sig om fastställande av nästa års fiskemöjligheter.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 43.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anger att förslaget omfattas av unionens exklusiva befogenhet i enlighet med artikel 3.1 d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig. Kommissionen anger vidare att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Regeringen delar kommissionens bedömning.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag till förordning kommer att diskuteras i rådets förberedande organ under november och december med målsättningen att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet den 12–13 december 2021.

4.2 Fackuttryck/termer

TAC: Total Allowable Catch; Maximal tillåten fångst

Kvot: Kvoten är den del av TAC som en medlemsstat tilldelats enligt en fast fördelningsnyckel.

MSY: Maximal hållbar avkastning.

ICES: International Council for the Exploration of the Sea/Internationella Havsforskningsrådet